

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

7/8361

Sayı : B.15.0.SGB.02.610 - 1568

30 Haziran 2012

Konu :Yazılı Soru Önergesi (7-8361)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: TBMM Başkanlığının 25.06.2012 tarih ve A.01.0.KKB.0.10.00.00-73451 sayılı yazısı.

Balıkesir Milletvekili Sayın Ahmet Duran BULUT'un tarafıma tevcih ettiği 7/8361 esas nolu yazılı soru önergesi, T.B.M.M. İç Tüzüğü'nün 99 uncu maddesi gereği, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'ndan alınan yazılı bilgiler doğrultusunda aşağıda cevaplandırılmaktadır.

Bilgilerinize arz ederim.

Taner YILDIZ
Bakan

EKLER :
Önerge Cevabı (10 Sayfa)

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

Sorular 1, 2, 3, 4:

Elektrik faturalarında; kayıp kaçak (k.k.) bedeli, Per. Sat. Hiz. Bd., PSH (Say.Oku.) Bd., ile Sis. Kul. Bd., ve Dağıtım Bedeli adı altında toplam 5 beş kalemden vatandaşlarımızdan ücret alınmaktadır. Vatandaşlarımız Tüketici Hakem Heyetlerine birer dilekçeyle müracaat edip haklı oldukları tespit edilmesine karşın elektrik firmaları da, bu işlemi yapan tüm abonelerine karşı dava açarak tazminat talebinde bulunmaktadır.

Vatandaşlarımızdan alınan bu bedeller mağduriyete sebebiyet vermektedir.

1. Faturalara yansıtılan bu bedeller hangi yönetmeliğe göre talep edilmektedir?
2. Vatandaşlardan alınan bu bedeller nerelerde kullanılmaktadır?
3. Bakanlık bu firmalar denetimini nasıl yapmaktadır?
4. Vatandaşlarımızdan haksız yere alınan bu bedellerin kaldırılması konusunda Bakanlığın yapmış olduğu çalışmalar nelerdir?

Cevaplar 1, 2, 3, 4:

Kayıp-Kaçak Bedeli ve Dayanağına İlişkin Açıklamalar:

4628 Sayılı Elektrik Piyasası Kanunu (Kanun)'nın 1 inci maddesinde; elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız bir düzenleme ve denetimin sağlanması amaçlanmıştır.

"Lisans genel esasları ve lisans türleri" başlıklı 3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendindeki "... 5. Yönetmelik uyarınca, hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına dair kurallar ile kayıp ve kaçakları asgariye indirecek önlemlerin uygulanmasına dair esasları içeren hükümler..." hükmü Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu (Kurum) tarafından verilecek lisansların tabi olacağı usul ve esaslar ile lisanslarda yer alacak asgari hükümlerden birisi olarak yer almaktadır.

4 üncü maddesinin 2 nci fıkrasında Kurum'un "... bu Kanunda yer alan fiyatlandırma esaslarını tespit etmekten" sorumlu olduğu belirtilmektedir.

5 inci maddesinin 6 ncı fıkrasının (c) bendinde Enerji Piyasası Düzenleme Kurulunun (Kurul) görevleri arasında "Tüketicilere güvenilir, kaliteli, kesintisiz ve düşük maliyetli elektrik enerjisi hizmeti verilmesini teminen gerekli düzenlemeleri yapmak." hususu yer almaktadır.

13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendinde düzenlemeye tabi tarife türleri;

1. Bağlantı ve Sistem Kullanım Tarifeleri,
2. İletim Tarifesi,
3. Toptan Satış Tarifesi,
4. Dağıtım Tarifeleri,
5. Perakende Satış Tarifeleri,

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

olarak belirlenmektedir.

Yukarıda yer alan hükümler çerçevesinde tarifelerin belirlenmesine ilişkin ikincil mevzuat hazırlanmış ve aşağıdaki tabloda yer alan tarihlerde yayımlanarak yürürlüğe girmiştir.

TARİH	RESMİ GAZETE SAYI NO	TARİFELER YÖNETMELİĞİ VE İLGİLİ MEVZUAT
11/08/2002	24843	Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği
11/08/2002	24843	İletim ve Dağıtım Bağlantı Bedellerinin Belirlenmesi Hakkında Tebliğ
11/08/2002	24843	Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliği
11/08/2002	24843	İletim Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
11/08/2002	24843	İletim Sistemi İşletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
11/08/2002	24843	Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ
31/12/2003	25333	Elektrik Piyasasında Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Tebliğ
07/09/2005	25979	Piyasa İşletim Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ

Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği (Yönetmelik)'nin 10 uncu maddesinin 1 inci fıkrasında “Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişiler tarafından serbest olmayan tüketiciler ile tüketim miktarı serbest tüketici limitini geçmesine rağmen ikili anlaşmalarla tedarikçisini seçmeyen tüketicilere yapılan elektrik enerjisi ve/veya kapasite satışı için hazırlanan perakende satış tarifesi; perakende satış fiyatı ile tarifenin uygulanmasına ilişkin usul ve esaslardan oluşur. Kayıp kaçak enerji miktarı perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketleri tarafından temin edilir.” hükmü yer almaktadır.

Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ (Tebliğ)’in;

2 nci maddesinde “12. Ortalama Kayıp Kaçak Bedeli Fiyat Tavanı (OKKBFT): Kayıp kaçak bedelinin belirlenmesinde esas alınan sınır değeri”,

4 üncü maddesinde “2) Ortalama Kayıp Kaçak Bedeli Fiyat Tavanının (OKKBFT) hesaplanması;

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin t tarife dönemi için Ortalama Kayıp Kaçak Bedeli Fiyat Tavanı aşağıdaki formüle göre hesaplanır.

$$OKKBFT_t = OPESFT_t \times (KKEM_t / DEM_t)$$

Bu formülde geçen,

OPESFT_t t tarife dönemi için 9 numaralı formüle göre hesaplanan Ortalama Perakende Enerji Satış Fiyatı Tavanını (Kr/kWh)

KKEM_t t tarife dönemi için 21 numaralı formüle göre hesaplanan kayıp kaçak enerji miktarını (kWh),

DEM_t t tarife dönemi için dağıtım bölgesinde tahakkuk etmesi hedeflenen enerji miktarını (kWh), ifade eder.

Perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketinin t tarife dönemi için geçerli Kayıp Kaçak Enerji Miktarı (KKEM_t) aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

$$KKEM_t = DSGEM_t - DEM_t$$

Bu formülde geçen;

DSGEM_t t tarife dönemi için dağıtım bölgesini besleyen tüm bağlantı noktalarında ölçülmesi hedeflenen enerji miktarı ile dağıtım bölgesinde dağıtım sistemine bağlı üreticiler tarafından üretilen enerji miktarının toplamını (kWh),

DEM_t t tarife dönemi için dağıtım bölgesinde tahakkuk etmesi hedeflenen enerji miktarını (kWh), ifade eder.

Kayıp kaçak enerji miktarı yukarıdaki formülasyon doğrultusunda perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketi tarafından temin edilir.”

hükümleri yer almaktadır.

Yine Tebliğ'in 4 üncü maddesinin ilk iki fıkrası gereğince ortalama enerji alım fiyatı TETAŞ ve EÜAŞ'tan yapılan alımlar, ikili anlaşmalar kapsamında yapılan alımlar, dengeleme ve uzlaştırma piyasasında yapılan alımlar, Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun kapsamında yapılan alımlar, iştirak içerisinde bulunan şirketlerden yapılan alımlar, mikro kojenerasyon tesislerinden yapılan alımlar dikkate alınarak ortalama enerji alım fiyatı hesaplanmaktadır. Ortalama perakende enerji satış fiyatı tavanı (OPESFT) ise söz konusu ortalama enerji alım fiyatına ilgili mevzuat gereğince brüt kar marjı tavanının ve 4 üncü maddenin birinci fıkrasında yer alan diğer maliyet kalemlerinin eklenmesi ile hesaplanmaktadır. Söz konusu OPESFT ile kayıp-kaçak enerji miktarının dağıtım bölgesinde tahakkuk etmesi hedeflenen enerji miktarına bölümünün çarpılması ile her bir şirketin "Ortalama Kayıp Kaçak Birim Fiyat Tavanı" hesaplanmaktadır.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

Ancak Kanunun geçici 9 uncu maddesi gereğince her bir şirket için belirlenen kayıp kaçak birim fiyat tavanları her bir abone grubu için tek bir bedel olarak tüm Türkiye’de uygulanmaktadır. Diğer bir ifadeyle her bir şirket için hesaplanmış olan kayıp kaçak bedellerinin bir nevi ortalaması alınarak abone grubu bazında Türkiye ortalama kayıp-kaçak bedeli belirlenmektedir.

Ayrıca, Dağıtım Sistemi Gelirinin Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 4 üncü maddesinde “*Gelir düzenlenmesinde, dağıtım lisansı sahibi tüzel kişilerin dağıtım lisanslarına aşağıdaki parametrelerin değerleri derç edilir:*

dağıtım lisansı sahibi tüzel kişinin lisansında her tarife dönemi için belirlenen kayıp-kaçak hedefleri,”

hükmü yer almaktadır.

Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğin 19 uncu maddesinde “*b) Kayıp-kaçak hedeflerine ilişkin olarak, bu Tebliğin ekinde yer alan GD04.2 formundaki veriler,”* lisans sahibi tüzel kişiler tarafından, kendi faaliyetleri ile ilgili olması halinde, düzenlemeye esas işletme gideri ve yatırım harcamalarına temel teşkil eden ve sağlanmak zorunda olan veriler arasında sayılmaktadır.

Kayıp-kaçığa ilişkin uygulama mezkur mevzuat hükümlerinin yanı sıra Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği ve ilgili tebliğlerinde, Elektrik Piyasası Dengeleme ve Uzlaştırma Yönetmeliği, Elektrik Piyasası Şebeke Yönetmeliği, Organize Sanayi Bölgelerinin Elektrik Piyasası Faaliyetlerine İlişkin Yönetmelik, Elektrik Piyasası Lisans Yönetmeliklerinde yer alan diğer hükümler de dikkate alınarak gerçekleştirilmektedir.

Yukarıda belirtilen mevzuat kapsamında 16/12/2010 tarih ve 2932 sayılı Kurul Kararıyla 2011-2015 dönemini kapsayan ikinci uygulama dönemi için 21 dağıtım şirketi için kayıp kaçak hedefleri belirlenmiştir.

Yukarıda belirtilen Kanun ve ikincil mevzuat hükümleri esas alınarak tüketicilere sunulan elektriğin kesintisiz sağlanabilmesi için her bir dağıtım bölgesinin kayıp-kaçak oranları dikkate alınarak elektriğin üretilmesi gerekmektedir. Üretilen elektriğin maliyetinin tüketicilere yansıtılması, faaliyetin doğal sonucudur. Bununla birlikte, kaçak ve teknik kayıpların asgari seviyeye indirilmesine ilişkin gerekli düzenlemeler yapılmaktadır.

21 Elektrik Dağıtım Şirketinin bölgesinde uygulayacağı hedef kayıp-kaçak oranları bu bölgelerde gerçekleşen kayıp-kaçak oranları esas alınarak 28/12/2010 tarih ve 2977-2998 sayılı Kurul Kararları ile onaylanmıştır. Tarifeler, bu Kurul Kararlarında yer alan hedef kayıp-kaçak oranları dikkate alınarak 2999 sayılı Kurul Kararı ile ulusal bazda abone grupları bazında Türkiye genelinde tek fiyat olarak belirlenerek 01/01/2011 tarihi itibarıyla uygulanmaya başlanmıştır.

Söz konusu Kurul Kararlarında, her bir bölge için uygulama dönemi içerisinde azalan hedef kayıp-kaçak oranları belirlenerek tüketicilerin daha düşük kayıp-kaçak bedeline maruz kalmaları sağlarken bu hizmeti yerine getiren dağıtım şirketlerine de riskler yüklenmiştir. Kanunun amacı “*elektriğin yeterli, kaliteli, sürekli, düşük maliyetli ve çevreyle uyumlu bir şekilde tüketicilerin kullanımına sunulması için, rekabet ortamında özel hukuk hükümlerine göre faaliyet gösterebilecek, mali açıdan güçlü, istikrarlı ve şeffaf bir elektrik enerjisi piyasasının oluşturulması ve bu piyasada bağımsız*

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

bir düzenleme ve denetimin sağlanmasıdır.” Bu kapsamda, verilen hedefler şirketlerin performansları da dikkate alınarak belirlenmiş olup performans düzeyi yüksek olan şirketlerin ödüllendirilmesini, performans düzeyi düşük olan şirketlerin ise cezalandırılmasını temin edecek bir mekanizma dahilinde hedef kayıp-kaçak oranları belirlenmiştir. Nitekim düşük performanstan dolayı gerçekleşen yüksek kayıp-kaçak düzeyinin yol açtığı ek maliyet 2007-2010 döneminde sorumlu şirketlerin üzerinde kalmıştır. 2011-2015 döneminde de düşük performans düzeyiyle faaliyet gösteren şirketler hedef kayıp-kaçak oranlarına ulaşamamaktan dolayı ek maliyetlere katlanacaklardır. Bu ek maliyetler hiçbir şekilde tüketicilere yansıtılmamaktadır.

Bilindiği üzere Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu Kanun kapsamında 2001 yılında kurulmuştur. Kanunda yer alan tarifelerin düzenlenmesi kapsamında 2003 yılından beri düzenlenen tarifelerde enerji bedeli hesaplamalarında hedef kayıp-kaçak oranları da dikkate alınmıştır. 2003 yılı öncesinde de enerji fiyatları içerisinde enerji maliyetinin bir unsuru olarak kayıp-kaçak maliyetleri dikkate alınmaktaydı. 2006-2010 dönemini kapsayan tarife uygulama döneminde hedef kayıp-kaçak oranları 2011-2015 döneminde de olduğu gibi her bir şirket için ayrı ayrı belirlenmiştir. 2006-2010 döneminde enerji bedeli hesaplanırken o dönem için belirlenmiş olan hedef kayıp-kaçak oranları dikkate alınmıştır. 2011 yılından itibaren ise maliyet kalemlerinin ayrıştırılması söz konusu olup faturada daha önce perakende satış (aktif enerji) bedeli içerisinde yer alan kayıp-kaçak bedelinin ayrıştırılarak serbest tüketiciler de dahil tüm dağıtım sistemi kullanıcılarına yansıtılması uygulamasına geçilmiştir. **Dolayısıyla daha önce olmayan bir bedelin uygulamaya sokulması değil maliyet kalemlerinin ayrıştırılması söz konusudur.**

Hatırlanması gereken diğer bir husus da teknik veya teknik olmayan kayıpların (kaçak) elektriğin maliyetinin bir unsuru olacağıdır. Tüketim yerlerinin ihtiyacı olan elektriğin kesintisiz bir şekilde temin edilebilmesi için teknik ve teknik olmayan kayıpların üretilmesi gerekir. Elektrik nakli söz konusu ise teknik kayıp da söz konusudur. Kayıpsız bir elektrik iletimi ve dağıtımı dünyanın hiç bir yerinde söz konusu olamaz. Ancak, kaçak tüketimin asgari düzeye indirilmesi için gerekli bütün çalışma ve düzenlemeler yapılmaktadır.

Yüksek Planlama Kurulunun 18/05/2009 tarih ve 2009/11 sayılı Kararı ile kabul edilen Elektrik Piyasası Arz Güvenliği Strateji Belgesi'nde (Strateji Belgesi) 2015 yılına kadar tüm tüketicilerin serbest tüketici olması öngörülmektedir. Tüm tüketicilerin serbest tüketici olduğu bir piyasada yeni düzenlemenin yapılmaması halinde teknik olmayan kaybın maliyetinin dağıtım şirketlerine verilen hedeflerle uyumlu olan kısmının karşılanması hususu olanaksız hale gelecektir. Dolayısıyla, söz konusu düzenleme Türkiye elektrik piyasası için öngörülen uzun vadeli yapıyla uyumu tesis etmek, kayıp-kaçığın maliyetinin tüketiciler arasında eşit paylaşımını sağlamak ve Kanun ve Strateji Belgesinde öngörülen mekanizmaya yönelik ileride çıkabilecek sorunları ortadan kaldırmak amacıyla ilgili mevzuat çerçevesinde hayata geçirilmiştir.

Kayıp-kaçak bedeli yukarıda detaylı olarak belirtildiği üzere, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Kanunun kendisine verdiği yetki çerçevesinde ve Kanunun temel amaçlarına uygun şekilde belirlediği bir bedeldir. Söz konusu bedeli belirlemek üzere alınan Enerji Piyasası Düzenleme Kurul Kararı Kurumun bir düzenleyici işlemi olarak tüm tüzel ve gerçek kişileri bağlayıcı niteliği haizdir. Bu nedenle, dağıtım şirketlerinin söz konusu Karara aykırılık teşkil edecek bir işlemde bulunmaları mümkün değildir.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

İletim Bedeline İlişkin Açıklamalar:

Kanunun 1 inci maddesinin üçüncü fıkrasının on ikinci bendinde iletim “*Elektrik enerjisinin gerilim seviyesi 36 kV üzerindeki hatlar üzerinden nakli*” olarak tanımlanmaktadır.

2 inci maddesinin 4 üncü fıkrasının b bendi “*Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi; ayrıca, Kurul onayına tabi olan iletim, bağlantı ve sistem kullanım tarifelerini ve şebeke yönetmeliğini hazırlar, revize eder, denetler...*” hükmünü,

3 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının (b) bendi “... 5. Yönetmelik uyarınca, hizmet maliyetlerinin yansıtılmasına.... dair esasları içeren hükümler...” hükmünü,

13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının a bendi “*Bu kısımda düzenlenen ve bir sonraki yıl uygulanması önerilecek tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından bu Kanun hükümleri doğrultusunda ve kendisine Kurul tarafından verilen lisanstaki hükümler uyarınca her yıl ekim ayının sonuna kadar hazırlanır ve Kurul onayına sunulur. Kurul, bu başvuruların ilgili lisans hükümlerine uygun olduğunu tespit etmesi halinde, bu başvuruları aynı yılın 31 Aralık tarihini geçmeyecek şekilde onaylar.*” hükmünü,

13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının b bedinin 2 inci alt bendi “*İletim Tarifesi: Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi tarafından hazırlanacak olan iletim tarifi, üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içerir. Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketinin yapacağı şebeke yatırımları ve iletim ek ücretleri iletim tarifesinde yer alır.*”

hükmünü içermektedir.

İletim bedeli Kanun gereğince hazırlanmış olan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir. Kanunun 13. maddesi (b) bendinde düzenlemeye tabi tarifeler arasında “İletim Tarifeleri” sayılmak suretiyle iletim bedelinin Kurumumuzca düzenlenmesi ve iletim şirketince de tahsili kanuni bir zorunluluk haline gelmiş olup mezkur kanun maddesi gereğince iletim tarifi Türkiye Elektrik İletim Anonim Şirketi (TEİAŞ) tarafından hazırlanmakta ve üretilen, ithal veya ihraç edilen elektrik enerjisinin iletim tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm kullanıcılara eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir. TEİAŞ’ın yaptığı şebeke yatırımları ve iletim ek ücretleri iletim tarifesinde yer almaktadır. Söz konusu tarifeler ve dağıtım sistem kullanıcılarına yansıtılan iletim sistem kullanım bedeli Kanun ve ikincil mevzuat çerçevesinde belirlenmektedir. İletim sistem kullanım bedeli sadece iletim faaliyetine ilişkin maliyetleri içermektedir. Diğer faaliyetlere ilişkin hiçbir maliyet iletim tarifesinin bir unsuru değildir.

İletim bedeli, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Kanunun kendisine verdiği yetki çerçevesinde ve Kanunun temel amaçlarına uygun şekilde belirlediği bir bedeldir. Söz konusu bedeli belirlemek üzere alınan Kurul Kararı Kurumun bir düzenleyici işlemi olarak tüm tüzel ve gerçek kişileri bağlayıcı niteliği haizdir. Bu nedenle, dağıtım şirketlerinin söz konusu Karara aykırılık teşkil edecek bir işlemde bulunmaları mümkün değildir.

Kanunun geçici 9 uncu maddesi gereğince iletim bedeli, aynı abone grubuna giren tüm aboneler için Türkiye genelinde tek bir bedel olacak şekilde belirlenmektedir.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

Dağıtım Bedeline İlişkin Açıklamalar:

Kanunun 2 nci maddesinin 4 üncü fıkrasının c bendinde “*Dağıtım faaliyeti gösterebilecek tüzel kişiler: Elektrik enerjisi dağıtım faaliyetleri, dağıtım şirketleri tarafından lisanslarında belirlenen bölgelerde yürütülür.*

Dağıtım şirketleri, bulundukları dağıtım bölgesinde, başka bir tedarikçiden elektrik enerjisi ve/veya kapasite temin edemeyen tüketiciler bulunması halinde, perakende satış lisansı alarak bu tüketicilere perakende satış yapmak ve/veya perakende satış hizmeti vermekle yükümlüdür.

Dağıtım şirketleri, bölgelerinde, başka perakende satış şirketi ve/veya şirketleri bulunsa dahi perakende satış lisansı almak suretiyle tüketicilere perakende satış yapabilir ve/veya perakende satış hizmeti verebilir.

Lisanslarında belirtilen bölgelerdeki dağıtım tesislerini işleten ve/veya sahip olan dağıtım şirketleri, bu tesislerin yenileme, ikame ve kapasite artırım yatırımlarını yapar, dağıtım sistemine bağlı ve/veya bağlanacak olan serbest tüketiciler dahil tüm sistem kullanıcılarına, dağıtım lisanslarının hüküm ve şartları ve dağıtım yönetmeliği hükümleri doğrultusunda ve yönetmelikte belirlenecek süreler içinde eşit taraflar arasında ayırım gözetmeksizin elektrik enerjisi dağıtım ve bağlantı hizmeti sunar.” hükümlerine yer verilmektedir.

13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının a bendi “*Bu kısımda düzenlenen ve bir sonraki yıl uygulanması önerilecek tarifeler, ilgili tüzel kişi tarafından bu Kanun hükümleri doğrultusunda ve kendisine Kurul tarafından verilen lisanstaki hükümler uyarınca her yıl ekim ayının sonuna kadar hazırlanır ve Kurul onayına sunulur. Kurul, bu başvuruların ilgili lisans hükümlerine uygun olduğunu tespit etmesi halinde, bu başvuruları aynı yılın 31 Aralık tarihini geçmeyecek şekilde onaylar.*” hükmünü,

13 üncü maddesinin 1 inci fıkrasının b bedinin 4 üncü alt bendi “*Dağıtım Tarifeleri: Dağıtım şirketleri tarafından hazırlanacak olan dağıtım tarifeleri, elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içerir.*”

hükmünü içermektedir.

Dağıtım faaliyeti, elektrik enerjisinin 36 kV ve altındaki hatlar üzerinden naklini gerçekleştirmek için gerekli olan tesis ve şebekenin tesisi ile bu tesislerin işletilmesi ve bakımını kapsamaktadır. Yukarıda da belirtildiği üzere Kanunun 13. maddesi (b) bendinde düzenlemeye tabi tarifeler arasında “Dağıtım Tarifeleri” sayılmak suretiyle dağıtım bedelinin Kurulumuzca düzenlenmesi ve dağıtım şirketlerince de tahsili kanuni bir zorunluluk haline gelmiş olup, mezkur kanun maddesi gereğince dağıtım tarifeleri elektrik enerjisinin dağıtım tesisleri üzerinden naklinden yararlanan tüm gerçek ve tüzel kişilere eşit taraflar arasında fark gözetmeksizin uygulanacak dağıtım hizmetine ilişkin fiyatları, hükümleri ve şartları içermektedir.

Dağıtım bedeli Kanun gereğince hazırlanmış olan Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliği, Gelir ve Tarife Düzenlemesi Kapsamında Düzenlemeye Tabi Unsurlar ve Raporlamaya İlişkin Esaslar Hakkında Tebliğ ve diğer ikincil mevzuat kapsamında belirlenmektedir. Dağıtım bedeli dağıtım sistem kullanım fiyatını kapsamakta olup dağıtım hizmetinin sunulabilmesi için dağıtım sistemine ilişkin yatırım harcamaları, işletme ve bakım giderleri dikkate alınarak hesaplanan ve tüm dağıtım sistemi kullanıcılarından tahsil edilen bir bedeldir. Dağıtım bedeli enerjiye, perakende satış hizmetine, sayaç okumaya, iletme ilişkin maliyetleri içermeyip sadece dağıtım faaliyetine ilişkin maliyetleri içermektedir.

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

Söz konusu mevzuat hükümleri gereğince onaylanan dağıtım bedeli Kanunun geçici 9 uncu maddesindeki “(1) 31/12/2012 tarihinde sona erecek geçiş döneminde düzenlemeye tâbi tarifeler üzerinden elektrik enerjisi satın alan tüketicileri, dağıtım bölgeleri arası maliyet farklılıkları nedeniyle var olan fiyat farklılıklarından kısmen veya tamamen koruyacak şekilde tesis edilmiş ve uygulamaya ilişkin hususları tebliğle düzenlenmiş olan fiyat eşitleme mekanizması uygulanır. Tüm kamu ve özel dağıtım şirketleri fiyat eşitleme mekanizması içerisinde yer alır.

(2) Geçiş dönemi süresince ulusal tarife uygulamasının gerekleri esas alınır ve ulusal tarifiede çapraz sübvansiyon uygulanır. Ulusal tarife Kurumca hazırlanır ve Kurul onayıyla yürürlüğe girer. Kurul onaylı çapraz sübvansiyon ancak Bakanlar Kurulu kararı ile değiştirilebilir.

(3) Geçiş dönemi süresince tüm hesaplar ilgili mevzuata göre ayrıştırılarak tutulur.” hükümleri gereğince aynı abone grubuna giren tüketiciler için Tüm Türkiye’de tek bir bedel olarak uygulanmak üzere onaylanmaktadır.

Dağıtım bedeli, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumunun Kanunun kendisine verdiği yetki ve görev çerçevesinde ve Kanunun temel amaçlarına uygun şekilde belirlediği bir bedeldir. Söz konusu bedeli belirlemek üzere alınan Enerji Piyasası Düzenleme Kurul Kararı Kurumun bir düzenleyici işlemi olarak tüm tüzel ve gerçek kişileri bağlayıcı niteliği haizdir. Bu nedenle, dağıtım şirketlerinin söz konusu Karara aykırılık teşkil edecek bir işlemde bulunmaları mümkün değildir.

Kanunun geçici 9 uncu maddesi gereğince her bir şirket için belirlenen dağıtım ve iletim tutarları toplamı her bir abone grubu için tek bir iletim sistem kullanım ve dağıtım bedeli olarak tüm Türkiye’de uygulanmaktadır. Diğer bir ifadeyle dağıtım şirketlerinin tamamı için belirlenmiş olan toplam tutar oransallıklar da dikkate alınarak Türkiye genelinde dağıtılacak enerjiye bölünmek suretiyle iletim ve dağıtım bedelleri belirlenmektedir. Dağıtım şirketleri fiyat eşitleme mekanizması içerisinde TETAŞ aracılığıyla uzlaştırılmaktadır.

Sayaç Okuma Bedeline İlişkin Perakende Satış Hizmet Bedeline Dair Açıklamalar:

Elektrik Piyasası Kanununda perakende satış hizmeti; perakende satış lisansına sahip şirketlerce, elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında tüketicilere sağlanan diğer hizmetler olarak tanımlanmıştır.

Perakende satış hizmeti elektrik enerjisi ve/veya kapasite satımı dışında, tüketicilere sağlanan sayaç okuma, faturalama gibi diğer hizmetleri kapsamaktadır. Perakende satış hizmeti fiyatı perakende satış hizmeti maliyetine göre hesaplanan fiyattır.

Perakende satış hizmeti gelir gereksinimi; söz konusu faaliyete ilişkin düzenlemeye esas net yatırım harcamasının itfa tutarı, faturalama ve tahsilat giderleri, tanıtım ve pazarlama giderleri, müşteri hizmetlerine ilişkin giderler, perakende satış ve hizmete ilişkin diğer işletme giderleri, düzenleme giderleri payı, faaliyet giderleri payı, olağan ve olağan dışı giderler payından faaliyet ile ilgili diğer gelirler payı ve olağandışı gelirler payının düşülmesi suretiyle bulunan düzenlemeye esas net işletme gideri, sayaç okuma gideri ve amortisman itfa süresi farkı vergi tutarından oluşmaktadır.

Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğin 21 inci maddesinde “Perakende satış hizmeti fiyatları, abone grupları ve/veya gerilim seviyeleri bazında ayrı ayrı olmak üzere sabit ve/veya değişken bir bedel olarak belirlenir.” hükmü yer almaktadır.

Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 3 üncü maddesinde yer alan “Perakende satış lisansı sahibi tüzel kişinin t tarife dönemi için geçerli ortalama perakende satış hizmet geliri tavanı aşağıdaki formüle göre hesaplanır:

BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)

$$PSHGT_t = SMB_t + DMB_t + GFDB_t \quad (1)$$

Bu formülde geçen;

PSHGT_t, perakende satış lisansı sahibi tüzel kişinin t tarife döneminde elde edebileceği ve t tarife döneminin ilk günü EPE değerine göre hesaplanmış Perakende Satış Hizmeti Gelir Tavanını (TL),

SMB_t, (2) nci formüle göre hesaplanan ve perakende satış lisansı sahibi tüzel kişinin t tarife döneminde elde edebileceği perakende satış hizmeti gelir tavanının sabit maliyet bileşenini (sayaç okuma) (TL),

DMB_t, (6) ncı formüle göre hesaplanan ve perakende satış hizmeti lisansı sahibi tüzel kişinin t tarife döneminde elde edebileceği perakende satış hizmeti gelir tavanının değişken maliyet bileşenini (TL),

GFDB_t, (7) nci formüle göre hesaplanan gelir farkı düzeltme bileşenini (TL),

ifade eder.” hükmüne göre, perakende satış hizmeti gelir tavanının sabit maliyet kısmı sayaç okuma maliyetinden, değişken maliyet kısmı ise yukarıda sayılan diğer maliyet kalemlerinden oluşmaktadır.

9/7/2008 tarihli ve 5784 sayılı Kanun ile Kanunun geçici 9 uncu maddesi değiştirilmiş, bu değişiklik; 1/1/2011 (dahil) ile 31/12/2012 (dahil) arasında dağıtım şirketlerince uygulanacak tarifelerde ulusal tarife uygulamasının gereklerinin esas alınacağı, ulusal tarifelerde çapraz sübvansiyon uygulanacağı ve ulusal tarifenin Kurumca hazırlanacağı hüküm altına alınmıştır. Bu kapsamda dağıtım şirketlerinin altyapılarının hazır olmaması, ihtiyaç duyulan verilerin sağlanamaması, piyasa yapısından meydana gelecek bazı değişikliklerin getireceği belirsizlikler de göz önüne alınarak Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğine “Geçici Madde 11- Perakende satış hizmeti fiyatı 2011-2015 döneminde kWh üzerinden uygulanmaya devam edilir.” hükmü eklenmiş ve perakende satış hizmeti bedeli, Perakende Satış Hizmet Geliri ile Perakende Enerji Satış Fiyatlarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğin 3 üncü maddesinde yer alan hükme istinaden sayaç okuma ve sayaç okuma dışındaki perakende satış hizmeti bedeli olarak ayrıştırılarak kWh bazında belirlenmiştir. Elektrik Piyasası Tarifeler Yönetmeliğinde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelikle bu yönetmeliğin geçici 11 inci maddesi yürürlükten kaldırılmış ve 3612 sayılı Kurul Kararıyla da 2012’den itibaren sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmeti bedelinin okuma başına uygulanmasına karar verilmiştir.

Sayaç okuma dışındaki perakende satış hizmet bedeli ise sayaç okuma dışındaki faturalandırma, perakende satış hizmetine ilişkin yatırım giderleri, perakende satış hizmetine ilişkin diğer giderlerden oluşmaktadır. Perakende satış hizmet bedeli kWh başına belirlenmekte olup perakende satış lisansı sahibi dağıtım şirketlerinden enerji alan tüm tüketicilere uygulanmaktadır. Doğrudan tedarikçisini seçen serbest tüketiciler için böyle bir bedel belirlenmemektedir.

2007-2010 döneminde perakende satış bedeli içerisinde faturalama, okuma ve perakende satış hizmetine ilişkin tüm maliyetler yer almakta iken 2011 yılından itibaren perakende satış hizmeti bedeli sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmeti bedeli ve sayaç okuma dışında perakende satış hizmeti bedeli olarak ikiye ayrıştırılmıştır. **Dolayısıyla bir ayrıştırma söz konusu olup daha önce mevcut olmayan bir bedelin tesis edilmesi söz konusu değildir.**

Yüksek Planlama Kurulunun 18/05/2009 tarih ve 2009/11 sayılı Kararı ile kabul edilen Elektrik Piyasası Arz Güvenliği Strateji Belgesi’nde (Strateji Belgesi) 2015 yılına kadar tüm tüketicilerin serbest tüketici olması öngörülmektedir. Tüm tüketicilerin serbest tüketici olduğu bir piyasada sayaç okumaya ilişkin söz konusu ayrımın yapılmaması durumunda tüketiciler arasında eşitliğe dayalı ve adil bir mekanizmanın tesisi olanaksız hale gelecektir. Dolayısıyla, söz konu kalemlerdeki ayrıştırma Türkiye elektrik piyasası için öngörülen uzun vadeli yapıyla uyumu tesis etmek ve Kanun ve Strateji Belgesinde

**BALIKESİR MİLLETVEKİLİ SAYIN AHMET DURAN BULUT'UN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVAPLARI
(7/8361)**

öngörülen mekanizmaya yönelik ileride çıkabilecek sorunları ortadan kaldırmak amacıyla yine ilgili mevzuat çerçevesinde hayata geçirilmiştir.

Sayaç okumaya ilişkin perakende satış hizmeti bedeli ilgili mevzuat kapsamında Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu Kararları gereğince Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu tarafından tüm Türkiye’de uygulanmak üzere onaylanmış olan bir bedeldir.

Söz konusu yasal bedellerin tamamı yapılan hizmete ilişkin maliyetleri içermektedir.

03/03/2001 tarihli ve 24335 Mükerrer sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren Elektrik Piyasası Kanunu gereğince Elektrik Dağıtım Şirketlerinin denetimi Enerji Piyasası Düzenleme Kurulu tarafından yapılmaktadır.